

Hurdík, J., Lavický, P.: Systém zásad soukromého práva

Brno: Masarykova univerzita, 2010, 197 s.

Miloslav Hrdlička *

V roce 2010 obohatila edici knih vydaných Masarykovou univerzitou kniha s názvem *Systém zásad soukromého práva*¹ od kolektivu autorů působících na Katedře občanského práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně – konkrétně prof. JUDr. Jana Hurdíka, DrSc. a JUDr. Petra Lavického, Ph.D. Tato publikace vznikla v rámci výzkumného záměru Evropský kontext vývoje českého práva po roce 2004.

Kniha se svým zaměřením neomezuje pouze na oblast občanského práva, ale jak název publikace napovídá, autoři se zde věnují zásadám soukromého práva jako takového. Proto ji lze doporučit i čtenářům, kteří se zabývají jak jinými soukromoprávními disciplínami, neboť v knize najdou zajímavé poznatky, vztahující se k různým právním odvětvím (zejména k právu obchodnímu a pracovnímu), tak i např. právem ústavním, protože problematika základních zásad je často úzce spjata právě s touto oblastí.

* Mgr. Miloslav Hrdlička, Katedra občanského práva, Právnická fakulta Masarykovy univerzity, Brno.

¹ HURDÍK, J., LAVICKÝ, P. *Systém zásad soukromého práva*. Brno: Masarykova univerzita, 2010. 197 s.

Jedná se o publikaci, která mezi odbornou právníkou literaturou chyběla. Reaguje totiž velmi komplexně na trendy, které jsou patrné nejen v českém soukromém právu, ale i na úrovni práva evropského. V poslední době totiž vzrůstá důležitost institutu právních zásad jak při utváření nových právních norem, tak především na úrovni interpretace a aplikace již existujících vnitrostátních i evropských norem. Nejedná se tedy v žádném případě o problematiku, která by stála v popředí zájmu pouze právních teoretiků. Naopak stále častěji se s odkazem na některé ze zásad soukromého práva setkáváme při aplikaci práva – typicky v soudních rozhodnutích. Je důležité zdůraznit zejména roli Ústavního soudu ČR, v jehož činnosti je problematika zásad často reflektována.

Za velmi přínosné je možné označit to, jakým způsobem autoři ke zpracování daného tématu přistoupili. Kniha není pouhým vyjmenováním základních zásad soukromého práva, kdy jednotlivé zásady jsou diskutovány samostatně bez prakticky jakékoli vazby a zohlednění zásad jiných. Autoři se snaží obsáhnout hlubší souvislosti spojené se studiem zásad. Právě jejich úvahy a argumentace spojená s otázkami vytvoření fungující-

ho systému zásad a poukázání na jednotlivé vazby a hodnotová východiska je třeba hodnotit velice kladně.

Formálně je kniha členěna do dvou částí, které jsou poté děleny na jednotlivé kapitoly a podkapitoly. První část je nazvaná „Východiska a přístupy k řešení systému zásad soukromého práva“. Druhá část s názvem „Přehled jednotlivých zásad soukromého práva“ se ve svých jednotlivých kapitolách již věnuje konkrétním zásadám soukromého práva. Toto rozdělení působí velice přehledně a je možné ho označit za zdařilé. Právě přehlednost celé publikace je jedním z jejích nepochybných kladů.

První část recenzované publikace představuje obecný úvod do dané problematiky. V jejím rámci jsou autory řešeny především základní otázky týkající se možnosti studia zásad soukromého práva a jejich systému, přístupu ke zpracování tohoto tématu, či naprosto fundamentální otázka, zda je vůbec možné vytvořit univerzální a dynamicky fungující systém zásad soukromého práva. Dále pak je řešena i problematika hodnot ve společnosti jako takové, jejich role v právním řádu moderního státu a významu pro formulaci základních zásad soukromého práva.

Druhá část knihy se zabývá již konkrétními zásadami soukromého práva. Jejich výčet by byl velice obsáhlý.

Je možné na příklad zmínit zásadu svobody a k ní přiřazenou zásadu autonomie vůle stran, které je zaslouženě věnován poměrně velký prostor. Dále je možné uvést zásadu rovnosti či jistoty a k nim přiřazené zásady.

Přínosem obecně celé publikace je provázanost jednotlivých tvrzení a závěrů s judikaturou. Čtenář zde může najít odkazy na řadu rozhodnutí především Ústavního soudu ČR, Nejvyššího soudu ČR, Soudního dvora Evropské unie a v neposlední řadě i Evropského soudu pro lidská práva. Veškerá rozhodnutí jsou vybrána velice vhodně a po jejich nastudování nabízejí možnost doplnění různých aspektů zkoumané problematiky.

Dalším pozitivem recenzované publikace je to, že kniha čerpá z mnoha pramenů české a zahraniční literatury souvisejících právě se zásadami soukromého práva. Literatura je opravdu obsáhlá a představuje velice zajímavý a aktuální přehled relevantních pramenů.

Závěrem je možné konstatovat, že se jedná o velice zdařilou publikaci, kterou lze doporučit všem zájemcům o aktuální problematiku zásad soukromého práva, a to nejen z řad právních teoretiků, ale i pro všechny odborníky z právní praxe. V neposlední řadě bude značným přínosem i pro studenty všech právnických oborů.